

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura slovacă maternă

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

Pozorne si prečítajte ukážku:

Práve som sa chcel pohnúť, keď vstal od jedného stola mladík s čiernymi úzkymi fúzikmi, bystrý a švihácky¹, a práve tak bystro a švihácky zdvihol kalištek², vylupol ho až do dna a zavolať:

– Vám a vašim trom gaštanovým koňom!

Nepoznal som ho, ale donútil ma, aby som si pripil s ním, a posadil ma nasilu ku svojmu stolu.

[...]

– A čo by ste vlastne rád?

V krátkosti mi naznačil, že kým Maliarička s Magdalénou kupujú po obchodoch, Zápotočný spíja sa v okresnom meste a každému naporad rozpráva, ako sa mu vydarili pytačky. Chvasce sa, že okrem neho Magdalénu chcem i ja i tento s fúzikmi, ale Magdaléna vie, čo robí. Keď má možnosť vybrať si boháča, nevyberie si trhana. A tak onedlho Magdaléna bude jeho a my môžeme labu lízať. Tulák nech si vezme tuláčku. Vykrikuje podobné veci, rehoce sa na svojich vlastných slovách a trieska poháre.

– Vidíte, – hovorí mladík, – a takému ju dali. Zápotočný s penou na papuli vyslovuje vaše meno od nenávisti, nuž som si vás náročky prišiel pozrieť. Už dlhší čas vás pozorujem s Maliarikom pri pulte a priznám sa, že sa mi páčite. Na dôkaz toho vám poviem toto: hoci žiarim na Magdalénu ako pes, vám by som ju dožičil.

Usmial som sa jeho zábavným spôsobom:

– Trochu prineskoro, brat môj, – a myslím na včerajšie pytačky i na obrúčky, ktoré už iste kúpili.

– Nevravte tak, – zahriakol ma, – pre človeka, ktorý má odvahu, nikdy nie je neskoro. Na vašom mieste dal by som sa i s čertom do pračky, a nie so Zápotočným. Keby mi prišlo voliť medzi tými dvoma, skôr by som neváhal prepustiť ju čertovi. Taký je mi protivný ten chlap. A neverte, že Magdaléna šla za neho z lásky. Mať ju donútila. Nebyť toho, vybrala by si jedného z nás.

– Švihácky sa rozosmial a o chvíľu doložil:

– Pretože vy ste lepší chlap, dala by prednosť vám.

– Chcete ma štekliť slamkou popod nos? – spytujem sa ho už i ja trochu veselšie. – Ak áno, môžem vám poslužiť podobným.

– Ďakujem, – chichoce sa, – lepšie mi padne pohárik.

Margita Figuli – *Tri gaštanové kone*

¹ švihácky – nápadne elegantne oblečený a nápadne sa spravajúci muž, fičúr, elegant

² kalištek – menšia nádobka (často podobná kalichu) na pitie liehových nápojov; pohárik

A. Na základe informácií z ukážky vypracujte na skúškový hárok nasledovné zadania.

1. Identifikujte partnerov vyššie uvedeného dialógu.	2 body
2. Ktorí muži mali záujem o Magdalénu?	3 body
3. Ktoré slovo je uvedené ako protiklad slova <i>boháč</i> ?	1 bod
4. Vysvetlite frazému <i>štekliť slamkou popod nos</i> .	2 body
5. Ktorá postava je nazvaná <i>tulákom</i> a prečo?	5 bodov
6. Vyvodte z textu tri vlastnosti Jana Zápotočného.	6 bodov
7. Zaradte autorku románovej novely <i>Tri gaštanové kone</i> do literárneho smeru a uveďte päť charakteristických zankov daného literárneho smeru.	6 bodov

B. Zostavte text v maximálnom rozsahu 1 strany, v ktorom by ste vyjadrili svoj názor na aktívne zapájanie sa rodičov do procesu vyberania životného partnera pre svoje deti. Pri argumentácii môžete vychádzať z myšlienok uvedených v ukážke z románovej novely *Tri gaštanové kone* od Margity Figuli, ako aj z vlastnej skúsenosti. **20 bodov**

Poznámka! Pri zostavovaní textu majte na zreteli nasledovné:

- dodržanie témy a predstavenie 2 argumentov, ktoré by podporili váš názor na danú problematiku, a z nich vyplývajúceho záveru, **15 bodov**
- nadväznosť textu a logický sled informácií, **2 body**
- členenie textu na úvod jadro a záver, **1 bod**
- dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka, vzhľad textu. **2 body**

SUBIECTUL al II-lea (15 puncte)

Predstavte si, že po úspešnom absolvovaní maturitnej skúšky máte študovať na Slovensku. Zostavte žiadosť o pridelenie štipendia adresovanú Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (adresa: Stromová 1, 813 30 Bratislava).

- a. Vlastný text žiadosti (dodržanie náležitostí administratívneho štýlu). **7 bodov**
- b. Dodržanie formálnych náležitostí špecifických pre daný slohový útvar – 6 bodov; dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 1 bod; vzhľad, čitateľnosť – 1 bod. **8 bodov**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

V rozsahu 3 – 4 strán porovnajte *dve ľubovoľné postavy* zo študovaných diel. Pri vypracovaní textu majte na zreteli:

- zaradenie vybraných postáv do diela/diel,
- predstavenie sociálneho, psychologického a morálneho profilu porovnaných postáv,
- identifikovanie spoločných a diferencujúcich vlastností postáv,
- podloženie tvrdení relevantnými argumentmi z diel.

- a. Obsahová stránka textu. **20 bodov**
- b. Formálna stránka textu (členenie na úvod, jadro a záver – 3 body; nadväznosť a logický sled informácií – 4 body, dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 1 bod, vzhľad a čitateľnosť – 2 body). **10 bodov**

Pre obdržanie týchto bodov rozsah eseje nemôže byť menší ako 3 strany.